

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

İlahiyat Fakültesi

Ders İzlenesi

Ders Kodu : 181112023/181132014
Ders Adı : İslam İbadet Esasları
Öğretim Elemanı : Dr. Şerif GEDİK
E-Posta : hacegan85@hotmail.com
Görüşme Gün ve Saatleri : Pazartesi 14:10-14:50 ve 16:30-17: 30
Ofis : Misafir Öğretim Üyesi Odası

Ders Hakkında
Dönem : 2024-2025 Bahar
Gün ve Saat : Pazartesi 13:00-14:00 ve 15:00-16:00
Kredi/AKTS : 2/3
Eğitim Dili : Türkçe
Öğretim Türü : Yüz yüze
Derslik : Derslik 15 ve Konferans Salonu
Ders Türü : Zorunlu

Önkoşul Dersleri

Dersin Amacı

İslam fihhının ana kaynaklarına dayanarak, ibadet türlerini ve esaslarını öğrenciye aktarmak, ibadet alanında ortaya çıkan yeni sorunları çözebilecek bir perspektif kazandırmak

Dersin Öğrenim Çıktıları

Dersin Öğrenim Çıktıları		Yeterlilik Türü (Bilgi/Beceri/Yetkinlik)	Ölçme Yöntemleri**
1	İslam dininin ibadete verdiği önem, ibadetlerin amacını ve hikmetlerini kavrar	Bilgi	Sınav
2	İslam dininin beden, elbise ve çevre temizliğine verdiği önemi anlayabilme ve bu konuda gerekli hassasiyeti oluşturabilme	Bilgi	Sınav
3	İslam dininde namazın yerini tanır, namazın çeşitlerini bilir, namazın farz ve vaciplerini öğrenir	Bilgi, Beceri, Yetkinlik	Sözlü
4	Orucun tanımı ve farz oluşu, orucun fazileti ve bazı hikmetleri ile orucun çeşitleri bilinir	Bilgi	Sınav
5	Orucun rükünleri, orucun şartları, orucun sünnet ve müstehapları, oruçlu için mekruhu olan fiiller, orucu bozan şeyler ile bozmayan şeyler öğrenilir	Bilgi	Sınav
6	Zekâtın mahiyeti ve önemi, zekâtın şartları, zekâta tabi malların neler olduğu öğrenilir	Bilgi	Ödev
7	Kimlere zekât verileceği, zekât vermenin adabı, zekât-vergi ilişkisi, fitır sadakasının ne olduğu bilinir.	Bilgi	Ödev
8	Hac ve kurban ibadetini ve gerekliliklerini öğrenir	Bilgi, Beceri, Yetkinlik	Sınav
9	Hac ve umre farkını bilir. Haccın farz ve vaciplerini öğrenir	Bilgi, Beceri, Yetkinlik	Sözlü
10	İslam'da genel olarak helaller ve haramları öğrenir	Bilgi, Beceri, Yetkinlik	Sınav

**Sınav, Sözlü Sınav, Ödev, Rapor, Makale İnceleme, Sunum, Proje vb.

Ders Kaynakları

Temel Ders Kitabı:

Şentürk, Lütfi-Yazıcı Seyfettin, *İslam İlmihali* 25. baskı. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2015

Abdulgani el-Ganemî el-Meydânî, *el-Lübâb fî şerhi 'l-Kitâb*, Beyrut: Darü'l-Kitâbi'l-Arabî, 2010

Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvalar, 11. baskı. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2024.

Döndüren, Hamdi. *Delilleriyle İslam İlmihali: İnanç- İbadet- Günlük Hayat*. İstanbul: Erkam Yayınları, 2004

Yardımcı Kaynaklar:

Heyet. *İlmihal: İman ve İbadetler*. 27. bs. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), 2020.

Bilmen, Ömer Nasuhi. *Büyük İslam İlmihali*. sad. Mehmet Talu. İstanbul: Çelik Yayınevi, 2013.

Ed. Haçkalı, Abdurrahman- Nacar, Tayip, *İslam İbadet Esasları*. İstanbul: Lisans Yayıncılık, 2021.

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi İbadet, Namaz, Oruç, Zekât ve Hac maddeleri.

Zuhayli, Vehbe. *İslam Fıkhi Ansiklopedisi*. çev. Ahmet Efe v.dğr. İstanbul: Risale Yayınları, 2007.

Ders Politikaları

- **Ders Süresi ve İşleyişi:** Ders toplamda 1 saat sürecek şekilde planlanmıştır ve derste ara verilmeyecektir.
- **Dijital Araçların Kullanımı:** Ders sırasında cep telefonu, tablet, dizüstü bilgisayar, ses kaydedici, kamera, video kamera vb. kişisel elektronik/dijital cihazlarla dersin herhangi bir bölümü izinsiz kaydedilemez.
- **Devam Durumu:** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği 16. Madde gereği “Öğrenci, teorik ders çalışmalarının %70’ine, laboratuvar ve uygulama çalışmalarının %80’ine devam etmek zorundadır. Öğrencilerin derslere devamları, dersi veren öğretim elemanı tarafından izlenir. İlgili yönetim kurulu ile görevlendirilen öğrenciler, izinli sayılır. Sağlık raporu, derslere devam yükümlülüğünü kaldırmaz.” Dersi DZ notu dışında tekrar etmek zorunda olan öğrencilerin devam zorunluluğu bulunmamaktadır.
- **Öğrenci Merkezli Öğrenme:** Ders, öğrenci merkezli bir yaklaşımla yürütülecektir. Bu kapsamda öğrencilerin aktif katılımı desteklenecek, öğrenme sürecine dair sorumluluk almaları beklenecek ve ders sürecine dair geri bildirimleri alınacaktır.
- **Engelli Öğrenci Desteği:** Sizin için engel oluşturabilecek durumlarla (görme, işitme vb.) ilgili olarak doğrudan benimle iletişime geçebilirsiniz. Bunun yanı sıra, engelli öğrencilerimizin karşılaşacağı zorlukları en aza indirmek ve engelleri ortadan kaldırmak amacıyla bir Engelli Öğrenci Birimi bulunmaktadır. Durumunuzla ilgili olarak bu birimle iletişim kurmalısınız.
- **Sözlü ve Yazılı İletişim Etiği:** Sınıf tartışmaları sırasında birbirinize saygı göstererek ve nefret söylemi kullanmadan yorumlar yapabilirsiniz. Yazılı iletişimde de bu kurallara uymanız, kopya çekme ve intihal konusunda son derece hassas olmanız gerekmektedir. Sunumlarınızda veya yazılı ödevlerinizde herhangi bir kaynağı kullanırken yazarları ve web materyallerini referans göstermeyi unutmayın.
- **Grup Çalışmaları ve Ekip Çalışması Etiği:** Grup çalışmaları sırasında tüm öğrencilerin eşit katılım göstermesi ve iş birliği içinde çalışması beklenmektedir. Grup içinde herhangi bir anlaşmazlık yaşanması durumunda, bu anlaşmazlık öncelikle grup üyeleri arasında çözülmeye çalışılmalıdır. Eğer sorun çözülemiyorsa, durum derhal öğretim elemanına bildirilmelidir.
- **Ödev Teslimi:** Özellikle vize sonrası ek puan talebinde bulunan öğrenciler için ekstra ödev seçenekleri sunulsa, ödevler, öğretim elemanı tarafından belirlenecek bir konu çerçevesinde hazırlanmalıdır.

Haftalık Ders İçeriği

Hafta	Konu Başlığı	İlgili Kaynaklar	Öğrenci İş Yüğü
03-07 Şubat	<u>Ders Hakkında Genel Bilgilendirme ve Giriş</u> İslâm'da ibadete neden ihtiyacımız var, ibadetin faydaları ve ibadetin çeşitleri	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 79-83	Koca, Ferhat "İbadet", <i>Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi</i> , 19/ 240-247.
10-14 Şubat	<u>Ef'ali Mükellefin ve İslam'da Temizlik</u> Teklifi hükümlerin neler olduğu ve arasındaki farklar; temizliğin önemi ve çeşitleri	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 86-91	Döndüren, <i>Delilleriyle İslam İlmihali</i> : 173-185
17-21 Şubat	<u>Abdest, Teyemmüm ve Gusül</u> Abdest, teyemmüm ve gusülle ilgili durumlar ile kadımlara ait özel haller	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 96-131 Döndüren, <i>Delilleriyle İslam İlmihali</i> : 185-238	Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvalar, 97-136
24-28 Şubat	<u>Namazın farzıyeti, önemi ve hikmetleri</u> Namazla ilgili genel bilgiler, namazın yükümlülük şartları ve çeşitleri	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 132-144 Döndüren, <i>Delilleriyle İslam İlmihali</i> : 241-261	M. Kâmil Yaşaroğlu "Namaz", <i>Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi</i> , 32/350-357.
03-07 Mart	<u>Namazın Rükünleri</u> Namazın farzları, vacipleri ve sünnetleri	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 144-152	Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvalar, 144-160
10-14 Mart	<u>Cemaatle Namaz ve Cuma Namazı</u> Cemaatle namaz, imamet, ezan ve kâmetle ilgili hükümler ve Cuma namazıyla ilgili hükümler	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 176-196	Döndüren, <i>Delilleriyle İslam İlmihali</i> : 352-443
17-21 Mart	<u>Namazla İlgili Bazı Konular</u> Yolcu, Hasta ve Cenaze Namazı Namazların cem'i ve kazası	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 207-218	Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvalar, 229-234, 241-245, 252-257
24-28 Mart	Arasınav Haftası		
31 Mart-04 Nisan	<u>Oruçla ilgili temel kavramlar, mahiyeti ve önemi</u> Orucun önem ve hikmeti, oruçla ilgili ayet ve hadisler ve orucun rükün ve şartları	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 256-271	Meydânî, <i>el-Lübâb</i> 1/154-157
07-11 Nisan	<u>Oruçla İlgili Çeşitli Hükümler</u> Orucu bozan şeylerden sadece kazâ ve hem kazâ hem de kefâret gerektiren	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 275-289	Döndüren, <i>Delilleriyle İslam İlmihali</i> : 534-600
14-18 Nisan	<u>Zekâtın mahiyeti, önemi ve farz olmasının şartları</u> Zekât ve fitr sadakası yükümlüsü ile ilgili şartlar	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 291-297	Erkal, Mehmet "Zekât", <i>Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi</i> , 44/197-207
21-25 Nisan	<u>Zekâta tabi mallar ve zekâtın ödenmesi</u> Zekât verilecek malın taşınması gereken özellikler, Zekâtın kimlere verileceği	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 297-304	Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvalar, 294-304
28 Nisan-02 Mayıs	<u>Haccın mahiyeti, farz olması ve edasının şartları</u> Hacla ilgili temel kavramları tanımlar, Haccın farzları ve müstakil vacipleri	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 307-328	Döndüren, <i>Delilleriyle İslam İlmihali</i> : 677-730

05-09 Mayıs	Hac cinayetleri ve umre İhram yasakları ve bunlara terettüp eden cezalar, Hac ve umrenin yapılış şekilleri bakımından benzerlik ve farklılıkları	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 330-340	Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvalar, 357-391
12-16 Mayıs	Yiyecek ve içeceklere dair helal ve haramlar Yiyecek ve içeceklere dair genel hükümler açıklanır	Şentürk-Yazıcı, <i>İslam İlmihali</i> , 383-405	Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvalar, 557-587
20-30 Mayıs	Final Haftası		

Ders Değerlendirme

Değerlendirme Türü	Açıklama	%
Ara Sınav	Ara sınav ilk yedi haftada işlenen konuları kapsayacaktır. Ara sınav 25 sorudan oluşan test şeklinde olacaktır.	%30
Ödev/Makale İnceleme	Öğrencilerin ders öncesinde verilen ödev ve görevleri eksiksiz ve zamanında yerine getirmesi, öğrenme sürecine aktif katılımı teşvik etmek ve derse hazırlıklı gelmelerini sağlamak amacıyla değerlendirilmeye tabi tutulacaktır.	%10
Final	Final sınavı, dönem boyunca işlenen 14 haftalık tüm ders konularını kapsayacaktır. Bu kapsam, ara sınavdan sonraki konuları da içermektedir. Final sınavında da 40 soruluk bir test sınavı uygulanacaktır.	%60
Bütünleme	Final sınavının telafisi niteliğinde olup, 25 soruluk test formatında yapılacaktır.	
	Toplam	100
Harf Notu	AA:85/ BA:80/ BB:70/ CB:65/ CC:60/ DC:55/ DD:50	

AKTS - İş Yüğü Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ders Süresi (Sınav Haftası Dahil Haftalık Toplam Ders Saati)	14	1	14
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Tekrar, Pekiştirme, Ön Çalışma vb.)	14	1	14
Ödev	1	10	10
Kısa Sınav			
Kısa Sınav Hazırlık			
Sözlü Sınav			
Sözlü Sınav Hazırlık			
Rapor (Hazırlık ve Sunum Süresi Dahil)			
Proje (Hazırlık ve Sunum Süresi Dahil)			
Sunum (Hazırlık Süresi Dahil)			
Ara Sınav	1	1	1
Ara Sınav Hazırlık	1	10	10
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	1	1
Yarıyıl Sonu Sınavı Hazırlık	1	15	15
		Toplam İş Yüğü	65
		Toplam İş Yüğü / 30	2,16
		Dersin AKTS Kredisi	3